

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita Et Virtutes Venerabilis Patris Lvdovici De Ponte,
Societatis Jesu**

Lamparter, Heinrich

Jngolstadii, 1662

Epistolæ Quædam P. Lvdovici Ad Diversos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43978

42. Summa miseria abundare conceptibus, egere affectibus; divitem esse veritatum, egenum virtutum.

43. Homule, dispone domi tuæ; cras fortè morieris.

44. Simulacrum divinitatis est, facere bonum sine turbatione; cum amore, sine quæstu; cum magnanimitate, sine præsumptione.

45. Villice iniquitatis, vide, quid agas; cras fortè reddes rationem villicationis tuæ.

*EPISTOLÆ QUÆDAM
P. LVDOVICI AD
DIVERSOS.*

*EPISTOLA PRIMA AD
MATREM.*

*HORTATUR AD PATIENTIAM
MORBORVM.*

QUAS proximè ad te scripsi, Domina, cæ valerudinem meam nunciabant, quâ tunc ute-

bar commoda: Neque modò utor
dissimili, nisi quòd infestus ille hu-
mor, velut ex insidijs mecum agat,
neque cogitantem subinde ag-
grediens, fiat eò mihi molestior,
quòd non contentus pedes tor-
quere & brachia, aliquandiu ocu-
los etiam, & ossa faciei sic affligerit,
ut gravioris mali periculū putem
non deesse, si pergat porrò sævire.
Sed quemadmodum hæc omnia
benignissima Dei nostri, & sapien-
tissima volūtate sic ordinata sunt,
quasi totidē salutis meæ, & divinæ
audis suæ instrumenta; ità lubens
amplector omnia, mente pro eo,
ac par est, gratissimâ, quòd aliquam
mei memoriã habere, & ex Calice
suo, quantum vis pro mearum vi-
tium tenuitate, parùm, non tamen
omnino nihil, propinare dignetur.
Atque utinam haurire liceret li-
beralius, si ita salutis meæ, & ad di-
vinæ gloriæ majus incrementum
DD 4 expe-

expediat! Neque enim intelligo, quid iucundius, pleniusque solati accidere possit homini, qui se Deo unicè devotum cupit, quàm exhaustare integerrimè divinæ voluntatis imperia, eaque inprimis, quæ delicato carnis sensui molestæ sunt.

II.

Equidem, si licet explicare, quod sentio, non rarò felicitatem illius suam invideo, quibus pro Deo, & ex imperio DEI pati contigit, memor illius, quod querenti de calamitatibus suis alicui Servator noster objecit: *Si pati non esset melius, non id elegissem pro me.* Et sanè quis non illis invidet, qui cum boni sint, affliguntur tamen, quando ærumnæ, quibus cruciantur, totidem sunt ad coelum aditus, divini amoris pignora, insignia filiorum DEI, arrhæ animarum, quas ad felicissimas cum Agno nuptias eligunt.

ntelligo, &c. Si JESVM Servatorem meū
ne solatiū, continuam miseriarum,
ni se Deo, Seriem, cœptam cum vitæ exordio,
uam ex, non nisi cum vita finire video. San-
æ volun, tissimam eius Matrem, mare
mis, que, quoddam amaritudinum, & trans-
molestia, fixam doloris gladio memini. Apo-
stolos quod genus calamitatum,
are, quod, non exercuit? Et quæ Martyribus
rem illis, vitam abruperunt ærumnæ? cum
DEO, & ijs Confessores, quamdiu vita te-
igit, me, nuit, conflictati sunt. Quid multis?
de cala, idem fuit Sanctis vivere & pati;
ator no, neque alio ad felicitatem tramite
et melius, concessum est pergere, quàm illo,
sanè quis, quem inamæna dolorum exaspe-
am boni, rant. Quem non iuvat igitur, ijs
quando, tantisper miseriarū beneficio fieri
ur, totis, similem, quos veneratur, adorat,
is, divini, ter felices, tēque beatos prædicat?
liorum, Quem non sancta quædam tangat
as ad fe, æmulatio, si, quos oblitos videt
rias ele, omni ærumnarum genere, eosdem
gii, idcirco pignus habere certissimum

Deo s æter-

æternæ felicitatis intelligit?

III.

Hæc ferè sensa sunt, quibus, largiente Deo, non dolores tantum meos utcunque sopio, sed illum etiam marorem satî idoneè temperavi, quem concipere ex doloribus & ægritudinum tuarum tristissima narratione potui, quibus affligite, vel si placet rectiùs loqui, honorari à divina Majestate intelligo. Compator, ut filium decet, maternis doloribus; at enim, neque id infelicior, gratum mihi accidere, quòd Deus illam diligat ut filiam, quam ego honoro ut matrem: & quam immortalibus aliquando bonis ornata[m] visurum me spero in patria, sicut eandem colluctantem modò cum morbis, & doloribus, intuentem cogor in exilio. Et proinde plus ad erigendum animum spes tantorum bonorum valet, quàm sensus corporalis mali possit ad deiciendum.

Mali

Mali, inquam, tantilli: Esto enim acerba sint, & gravia, quæ patimur, tantilla tamen sunt, si cum bonorum, quæ speramus, & quæ DEVS etiam hac in vita largiri solet rectè patientibus, magnitudine comparentur.

IV.

Quapropter tu te ipsam solare, suavissimâ DEI nostri memoriâ, mentem identidem erigens, qui si dolorum intemperie oculos eriperit corpori, novos huiusce jacturæ beneficio menti aperiet; & si sensus ille, quo res has caducas, & aspectabiles intuemur, obscurabitur, serenabitur hac eclipsi animus, ad increatæ lucis usum, & earum rerum aspectum, quæ illustriores sunt, quàm ut mortalibus oculis possint aspici. Sed neque suos etiam corpus perdet oculos, quos in communi hominum anastasi, serenissimos aliquando recipiet.

Totam

Totam ergo benignissimi Patris nostri te permittite manibus; ratum, quidquid circa te decreverit, habere offer promptum, si quas immittere placuerit, ærumnis animum: delectatur enim ejusmodi voluntate, ut qui maximè: & si quos infixere dolores, eos dono temperat inastimabili; magno nimirum animo, & invicta inter ærumnas animi libertate. Documento horum omnium S. Tobias esto, qui quòd alacri animo cœcitatibus excepisset incommoda, quibus periclitari Deus voluit capitis sibi charissimi constantiam, non oculorum duntaxat recepit usum, sed ingētis pretij bona quedam alia, velut auctarium accepit. Ceterum devotum officij tuis Ludovicum scito, si quid ad recuperandam tibi sanitatem sacrificia mea, orationes, corporis afflictiones videbuntur valere; quibus conciliata tibi divina Majestas

animi

animi invictam patientiam, & voluntatis tuæ, cum æterna mente conformandæ, tantum inspirare dignetur studium, ut nulli in terris bono non præhabeas, idem velle cum DEO, idem nolle. Ad alia me offerre supersedeo, ne actum videar agere; cum eos ad te venturos audiam, quorum præsentia inutilem, certè non necessariam arguet operam meã. Sunt ij P. F. Andreas de Ponte, & P. F. Joannes: quorum utrique, uti & Sorori multum me commendo: clientas tuas impensè rogo, quæsoque, ut filiarum in vitam tibi serviant, quando tu eas, ut mater eduxisti. Dominus te sole-

tur, & servet. Salmanticæ

24. Aprilis Anno

1590.

EPISTO.

EPISTOLA II.

AD DOMINAM FRANCISCAM
DE LVNA.

HORTATUR AD PATIEN-
TIAM, SPE PRÆMIORVM
IN COELO.

O Vita nostra, verè mortalis;
O longa mors! quàm acerba
viventis, quàm jucunda, cùm finie-
ris, expiranti! quàm plena malo-
rum omnium, congerie? quàm ab
omni beatitatis specie destituta.
O ut erudiat tandem tot calami-
tatū experiētia indociles animos,
& ad vitam illam immortalem a-
spirare doceat, tam plenam bono-
rum, quàm hæc nostra malis abun-
dat; tam malorum expertem, quàm
hæc nostra bonorum est vacua.
Ideirco tecum statue, exerceri te
à DEO, cùm spem tibi omnem hu-
mani solatij adimit; ut, cùm non
inveneris inter caduca, ubi pedes
affe-

ffectuum tuorum ponere possis,
cogaris cum Columba ad arcam re-
verti; suspirare patriam, deplorare
mala exilij, & ut hinc libereris, vo-
tis omnibus flagitare: eo verò stu-
dio ornare te interim, ut cum pa-
triam DEVS intellexerit, suavissi-
mis illis verbis te vocet: *surge, pro-
pera, amica mea, columba mea: jam
tempus transijt, imber abiit & recessit:
En finem denique laborum, en quæ
coronam excipit coronam, debitam tot
meritis, emptam pretio tam infra-
cte constantie.* Tum enim verò
laudabis ductoris tui sapientiam,
nec horrebis amplius, sed gratula-
beris tibi, fuisse iter tibi consitum
tot spinis & sentibus. Quin adeò,
si quis ibi dolori locus esset, hoc
num doleres, credo, non plura
perulisse; nō optasse saltem plura,
quæ tolerares. Illa tandem hora est
severorum DEI, in qua evanescet,
quidquid fallaciarum struit caro.
Tu,

Tu, dum torqueris modo, præmitte te in ultimum tuum vitæ tuæ tempus animum, & ad ea jam sustinenda, agendaque te anima, quæ tunc egisse, quæ pertulisse jucundum erit. Cogita, si dies hæc suprema esset vitæ tuæ, quâ volûtatis promptitudine, quâ alacritate patereris, spe sequuturi paulo post præmij animata. Age verò jam, quod egisse tum iurabit. Jacienda sementis est cum lachrymis, si sperari læta messis vult. Neque diffidendum differenti solatia sua Deo, qui, quæ negat in hac vita, in futura cum sænore restituit. Cave perdas modo, quod tot annorum constanti labore collegisti: forsan ultimum hoc ad meritorum tuorû augmenta momentum est, cui porro simile non succedet aliud. Breve nimirum tempus est, neque dies elaboratur ulla, quâ nos ad rationem citandos non putemus: certè in foribus

foribus Judex est, cui, ut exactam
possis reddere, omni ope eniten-
tum est, per sacras exhomologeses,
communiones, Missæ sacrificia, li-
torum piorum lectiones, & ma-
uum etiam laborem aliquem: :
quia exercitiorum varietate tem-
eratur tœdium, vita cum fructu,
& spe secururæ melioris decurri-
tur. Dum verò ità pro immortalibus
prœmijs sociato labore fati-
gamur, jungamus preces quo-
que, quibus utrinque illud à DEO
impetremus, ut mutuo in Patria
spectu, immunes malis omnibus,
bonis autem divites æternis recre-
emur. Amen. Vallisoleti
11. Junij Anno 1591.

§§

EE EPI.

EPISTOLA III.

AD QVENDAM AP-
FLICTVM.HORTATUR AD OBEDI-
ENTIAM, EXEMPLO
CHRISTI.

Gratia & amor æternus Dei
 Domini nostri sit cum anima
 tua, novumq; illi immittat robur,
 & spiritum, quo animatus sanctifi-
 simam ejus voluntatem implere
 velis in omnibus. O si thesauros
 illos daretur intueri, quos in obe-
 dientiæ, sibi, ministrisque suis, præ-
 stitæ præmium largitur remunera-
 tor DEVS, nihil dubito, quin neq;
 bonorum sit aliquid, quod ijs præ-
 ponatur; neque malorum, quod à
 tanti boni prosecutione possit ab-
 sterrere. Subeat animum tantisper
 salutaris Servatoris nostri memo-
 ria, qui cum in horto Gethsemani
 solus, & lethali obrutus tristitia
 cum

l. tum imminentium rerum terri-
A F. bili metu, ad sanguinis usque sudo-
rem, prodigiosum luctaretur, nulla
BEDI. tamen ullius tœdij, horrorisque
LO. tanta fuit vis, quæ in implenda in-
tegerimè Patris æterni voluntate
auguere faceret Filium; quin cor-
us Dei. datè in medio dolorum suorum
anima. istu clamaret: *Pater, non mea vo-*
t robur, *untas fiat, sed tua.* O vocem! di-
sanctif. gnam illo, qui vivum exemplar
nplere. obedientium, & unicum afflictorũ
esauros. robur esset. Acceptavit hâc quasi
in obe. cederis formulâ mansuetissimus
ais, præ. Agnus, quidquid dolorum, timo-
munera. rumq; tunc obversabatur animo,
in neq; factâ sui integerrimâ oblatione, ad
ijs præ. omne tormentorum, quæ mane-
quod à. rant innocentem, genus. Accepta-
offit ab. vit vincula, flagella, spinas, fel, ace-
antis per. tum, crucem: sed & confundit ijs
memo. rem verbis mei, tuique animi te-
semant. rorem; inflammâtque ad hautien-
riffitia. tum viriliter, quidquid ex hoc ca-
cum.

EX 2 lice

lice bibendum nobis apposuerit, neque recusandum quidquid vel ipse, vel vicaria ministrorum eius potestas imperaverit.

Sanè si innocentissimus Servator noster, obtemperandi æterno Patri suo studio, impijssimis justitiæ ministris licitoribus, sententijs contra se innocentem ab iniquissimis iudicibus injustè pronunciatis, submittere tamen se non dubitavit: quis horrebit, Servatoris sui amore, subesse ministro DEI imperanti, quæ divinæ Majestati sunt placita, ut ut alioquin imprudenti, moroso, imperioso, &c. Pudeat tam parca, cum debeamus maximam, erga divinam Majestatem reverentiam: pudeat modicæ nimis fidei, pudeat inconstantia, in exequendis, quæ semel bene decrevimus: & eorum iteratâ repetitione novi sumantur spiritus. Quod si enim ab hac arte deturbari te sinas, perdes quidquid

longa

longâ collectum est operâ, & tristis
tibi jactura, inimico lætitiâ faciet.
Quid, quod hæc etiam cogitatio
firmare in bene cœptis debet:
quòd ignotum nobis sit, quæ dies
illuceſſcat ultima. Quid si hæc qua-
drageſima ſuprema ſit? Tum ſi co-
ram liceret experiori, quæ in pur-
gantibus flâmis tepidos exceptura
ſunt tormenta, mille dubio procul
annos eligeres per ea, quæ modò
affligūt, adverſa exigere, quàm uni-
cum in terribili illa flamma herere.
Denique magnum mihi ad ardua
robur addidit hæc cogitatio. Da-
mnatus ſum, vi modò contra me
pronunciatæ divinæ ſententiæ, ad
purgantium flammarum ſuppliciū,
idque pro meritis meis paulò poſt,
exactâ hâc vitâ, irrogandum. Porro
pauculis, qui viventi ſuperant die-
bus, ſi quæ adverſa imminent, lu-
bens amplectar, & feram: ità enim
expungi poteſt debitum, ut omni

memet supplicio penitus absolvam. Perpende, si placet, ista, & lege ex libello de Contemptu mundi cap. 14. 20. & 34. méque Deo commenda: ille lux tua sit, & robur tuum. Amen. Villagarcia, 10. Febr. 1594.

EPISTOLA IV.

ALTERI CVIDAM.

PRECATUR LÆTA FFESTA
PENTECOSTES.

Dignetur eam tibi DEVS per hæc festa S. Spiritûs, animi sanctè gestientis lætitiâ indulgere, quantam ego tibi pro meo intere, tuâque studio impensè precor. Hoc tibi velim exploratum persuasumque habeas, me neque sanguinis ac vitæ parciturum meæ, si nolle alio tibi pretio comparari DEVS, quæ modò ex animo precatus sum. Et sanè quid magni darem tandem postquam Dominus, & Servator noster,

noster, ità Sanguinis sui inestimabile pretium obtulit, pro universis, ut neque pro singulis dare recusasset.

Cæterùm memini ternas me tibi misisse, quas velim relegas, & otiosius non nihil inspiciendo, accuratè perpendas earum singula; neque enim prolixiores scribere vacat modò. Has tamen expedire placuit animi mei testes, quòd spiritualiù calamitatum tuarum memoria nondum deflexerit: ijs porrò menderi placeat ei, qui, ut immisit illas in tuum commodum DEVS, ità solus potest avocare. Versor in Palatio Ducissæ de Ozuna, cum amplissima, quam impetravit facultate, me quamdiu placuerit, secum retinendi: ut adeò quando discedere possim, planè ignorè. Valeo commodè. Scio tempus mutationum apud nos consuetarum jam esse: eaque re nescio, in Valligarcien-

statione mea, vel quonam alio in,
 officio sim futurus. Vtinam illud
 obtingat, quod divinis obsequijs
 magis erit idoneum; id, quod mihi,
 tibi que unice precor. Cuellaris
 21. Jun. 1549.

EPISTOLA V.

*AD DOMINAM FRANCISCAM
 VELEZ DE LA PENNA.*

DE SIGNIS PERFECTI
 AMORIS DEI.

Gratia & amor DEI nostri sit
 semper in anima tua, & habi-
 tet in ea DEVS placidissime, velut
 in Domo sua, occupans memo-
 riam sanctis cogitationibus, intel-
 lectum divinâ luce collustrans, in-
 flammans denique voluntatem
 cœlestium desideriorum incendiorum
 ut jam neque intelligere aliud al-
 lubescat, aut desiderare, præter unum
 illum optimum maximum, Domi-
 num, & Patrem nostrum, & ea, que
 huic

huic grata, acceptaque sunt. Et quoniam triplex est integrè amanti officium, *Orare* scilicet, *Agere*, & *Pati*, ità velim hæc tria cures, ut satisfacias æterno Amatori tuo; dignissimo, quem infinitis, si in potestate nostra essent, amoribus complectare.

Primum igitur magni amoris argumentum est, nunquam non presentem tibi statuere DEVM tuum, eumque variatis affectibus, modò alloqui, modò gaudere & gratulari, quòd sit, qui est; jam gratias agere pro acceptis, jam novos favores petere, quibus adjura vehementius diligas; mox detestari amoris tui inconstantiam; dolere deinde, quòd non magis à quàm plurimis ametur; desiderare denique, ut pro meritis ametur, colatur, adoretur ab omnibus. Et hoc ego voco, *orare*, & mentem ad DEVM elevatam habere.

EE 5 Alte

Alterum sincerè diligentis signū est, promptè, & cum suavi quadam animi alacritate exequi præcipientis imperia, neque jota legis ullum, aut ullum apicem negligēdo. Non autem subiectione præceptis debita contentum esse, sed eò extendere obtemperandi studia, ut consilia quoque sequaris; neque illa curare solum, quæ bona sunt, sed ea quoque æmulari, quæ cum supra simplicis boni rationem assurgant, Deo gratiora, & ad divinæ gloriæ augmentum amplius aptiora sunt. En! alterum amantis argumentū, quod in *agendo* constitutum dixi.

Postremum, & utroque priore recensito manifestius, est jucunda animi *libertas & lætitia*, in quocunque calamitatum genere, sive fortunæ facultates, sive honorem, sive valetudinem demū offendit permittat Deus, ita obfirmato ad patiendum animo, ut neque amicorum

eorum aut familiarium, neque ho-
stium, aut externorum turbare pos-
sint obreccationes & calumniae,
Sunt enim hæc Martyrium secretum,
occultis quibusdam tormentis &
supplicijs acerbum: sunt lentum
& diuturnum testimonium divini
amoris; cuius vehementiam, tan-
tum abest, ut imminuat hæc affli-
ctionum tempestas, ut novis illam
potius ardoribus augeat.

Si qua ergo tibi amoris absolu-
tissimi cura est, in his tribus te exer-
ce: habes enim sufficientes occa-
siones ad omnia. Profuerit etiam
confiteri Patri Siguenza. Expe-
ctandum tamen, dum cum illo
tractare sit opportunum; erit au-
tem, Deo dante, ut primum te
convenerit. Commenda me Deo
Domino nostro, & vehementer,
quidem, pro indigentia meæ
magnitudine. Oveti 7.

Martij 1597.

EPI-

EPISTOLA VI.

FRANCISCÆ DE PENNA
AD P. LVDOVICVM RESPON-
SVM AD PRIORES
LITTERAS.

Dignetur servare Dominus
noster illam Spiritûs sui præ-
sentiam, quam pro immensa boni-
tate indulgit Paternitati vestræ, per-
gâtque cumulare quotidianis ac-
cessibus divinæ gratiæ suæ thesau-
ros. Apparet, mi Pater, habitare
Dominum in anima Paternitatis
vestræ. Argumenti instar sunt mihi
tot verba, zelo divinæ gloriæ ani-
mata, & doctrina tam salutaris animæ
meæ. Quid enim benedictionum
illa non comprehendit, quibus
prævenire me dignatur Paternitas
vestra, & parare ac instruere, quo
studio Domini nostri, & Paternita-
tis vestræ magisterio, subesse me
oporteat. Faxit ille, qui desideri-
um serviendi ipsi animo injecit

meo.

meo, ut talem megeram, qualem
sanctissima ejus voluntas exigit.
Accepi litteras paternitatis vestrae
feria secunda Paschatis, tanto cum
gaudio, quantum est robur illud &
studium, quod indulgeri à DEO
mihi flagito, ad ea, quae per illas do-
ceor, exequenda: in quibus omni-
no rebus, quantum capio, summa
omnis perfectionis versatur. Ità e-
nim sanctè affirmo, quòd post le-
ctos, qui hac de re agunt libros, o-
mnino aliquot, tātum lucis tamen
nunquā obtinuissem, ad manifestè
satis intelligendum, quānam in re
constituta sit vitæ nostræ perfectio,
quantum obrinui perlectis Pater-
nitatis vestrae monitis, tria illa iden-
tidem commendantis, *orandum,*
esse, sincerè diligentibus, agendum,
patiendum. Laus sit Domino, &
Servatori nostro, ad cuius gloriam
statutum mihi est summâ, quâ lice-
bit, curâ & studio, in hoc perfectio-
nis

nis meæ negotium incumbere;
Hoc agam deinceps; hic unus la-
genti & meditati labor erit; colligere mentem, & à rebus omnibus abstractam, soli Deo, pro eo, ac illam desiderat, dedicare: O quando hæc obtinget mihi tãdem felicitas! quid si cras fortassis? ecceur non hodie! adjuvet me Paternitas vestra precibus, & doctrina sua; itã discipulæ instructio & profectus in magistri laudes redundabit: confecta jam est viæ pars, non omnino nulla: neque enim cruces desunt, quæ pro fundamento superstruendæ molis serviunt: quæ etsi utcumque videri possint leves, habent tamen nescio quid occulti ponderis, suffecturum ad mille fortassis humerorum impatientiam. Jã novit addere, vel imminuere pondus, qui eas fabricat, magnus ille, & potentissimus Opifex. Grates illi sint, & immortalis gloria, qui cum affligit

affligit nos, non obliviscitur indulgentiæ, ita viribus nostris accommodans pondera, ut nunquam iusto graviora sint. Laudetur Deus & amantissimus Pater: amemus illum ex toto corde nostro. O Rex meus, & omne bonum meum, quis amare te poterit amore infinito? Nunquid ille, qui, quidquid in facultatibus suis habet uspiam, tibi addicit, tibi consecrat integerrimè? *Hactenus illa.*

EPISTOLA VII.

AD P. RODERICVM
DE CABREDO.

GRATULATUR EI PRO-
FECTIONEM INDICAM, ONVS-
QUE REGENDI.

Pax Christi.

DOleamne de Reverentiæ
Vestræ in remotissimas oras
discessu, an potius invidiam præ-
claras adeò Divinæ gloriæ promo-
vendæ

vendæ occasiones oblatas, nescio,
 Doleo & invideo. Doleo quidem,
 quia non potest non gravis mihi
 accidere Reverentiæ vestræ ab-
 sentia, damnûmque indè Provin-
 ciæ nostræ illatum: sacrâ tamen
 etiam invidiâ in illos feror, quorû
 operâ DEVS ad res maximè arduas
 uti dignatur. Gaudeo verò Reve-
 rentiæ vestræ quoque felicem adeò
 fortem obtigisse, Numinisque bo-
 nitatem ob beneficia, quibus Rev:
 vestram cumulavit hæctenus, &
 etiamnum cumulat, singulariter
 commendo. Quamvis autem nec
 invidiam, neq; desiderem regendi
 munus Rev: Vestræ commissum,
 virtutem tamen, quâ DEVS Rev:
 Vestram exornavit, ardentè desi-
 dero. Maçte animo, mi Pater: ille,
 qui ipsam huic expeditioni ac mû-
 neri destinavit, pro infinita sua bo-
 nitate, potentia ac sapientia novit,
 potest ac vult necessarias, ad cœpta
 felici-

, nescio feliciter perficienda, vires imper-
quidem, tre. Nolit, obsecro, illud Moyſis
vis mihi ingeminare: *Non possum solus susti-*
stræ ab nere omnem hunc populum, ne gratia
Provin- sibi collata, & deinceps conferen-
tamen, da, cuius ope pondus omne facile
, quorū sustinere valeat, auferatur ab ea: si
è arduas in DEO, ut par est, confidat, tantum
o Reve- poterit, quātum DEVS; nihil enim,
em adeò iudicio S. Bernardi, *Omnipotentiam*
que bo- verbi clariorem reddit, quā quòd o-
us Rev- mnipotentes facit omnes, qui in se spe-
nus, & rant.

Gaudebo etiam, si occasio Rev:
ulariter Vestram alloquendi se obtulerit;
tem nec quod futurum spero, quando Rev:
regendi quod vestra Salmanticam venerit, ut
issum, vestra postremum suis fratribus vale di-
ys Rev: cat. Quod si tamen secus evenire
er desi- contingat, Divinę acquiescamus
ter: ille, voluntati, in qua adimplendā bea-
ac mū- tæ vitæ & felicitatis nostræ cardo
sua bo- versatur; quam, DEO juvante, ubi
a novit, consequemur, mutuo aspectu, col-
cœpra loquimur,
felici-

FF loquio

loquio, & cōsortio æternū fruē-
mur. Precibus interea, mi Pater,
nos invicem juvemus. Ego meas,
si quid valent, Rev: Vestræ, ultro
offero, supplēxque rogo, ut suarū
vicissim me participem velit effi-
cere, ut salvi ambo, apta ad salutem
plurimorum Dei instrumenta effi-
ciamur. DEVS Rev: Vestram servet
incolumem. Amen. Salmantica,
21. Maij Anno 1598.

EPISTOLA VIII.

*AD QUANDAM MA-
TRONAM.*

DE AFFLICTIONIBUS ANI-
MI, ET SOLATIIS.

Gratia & amor æternus Dei
Domini nostri semper cordi
tuo inhæreat. Litteræ, quas Domi-
natio tua ad me dedit, in duas dis-
tinctæ sunt partes, quarum prior
afflictiones animi, altera memorat
solatia, quibus abundat; quam vis
& illas

& illas potuisset his accensere, si
Apostolicum Pauli spiritum imbi-
bisset, quo dicit: *Absit mihi gloriari,*
nisi in cruce Domini nostri IESU
Christi, per quem mihi mundus cruci-
fixus est, & ego mundo. Diversis
cor meum æstuat desiderijs, si cru-
ciatus animi, quibus Dominatio
tua vexatur, perpendā, nec satis ea
inter se valeo conciliare; cuperem
enim, ne unquam internā cruce
destitueretur, cui affixa viveret, &
moreretur: atque illa quidem, quā
modò cruciatur, satisfacit huic
meo desiderio: optarem tamen
in super Dominationem tuam tan-
tum apud DEVM posse, ut absolvat
mutationem ejus, à quo cruciaris.
Cōciliet mea hæc vota ille, qui po-
test omnia, præsentique ærumnæ
graviores adjungat. Parum sanè
apud DEVM potes, si non utrum-
que ab illo obtineas. Instet ergo
Dominatio tua, gemat, clamet,
& illas
FF z oret,

oret, precibusque spontaneas corporis macerationes adjungat, ut illarum efficacia permotus DEVS, pijs annuat votis.

Dices, miraculo opus esse, ut hæc mea desideria inter se conciliantur: sed respondeo, miraculum hoc posse peti à DEO, quia non est curiositatis, sed necessitatis miraculum; ut quos in terra DEVS conjunxit, in cœlo etiam conjungat, ubi nulla erit voluntatum, desideriorumque dissensio. Interim est, cur gaudium, & dolorem tibi cruciatus hi pariant, idque diversis ex causis. Gaudendum tibi est, quia tu illis affligeris; Dolendum, quia aliorum mala sunt, quæ te affligunt non levis enim dolor est, zelus divinæ gloriæ, & salutis animarum, qui cordis intima peredere solet, ac torquere. Quia verò proximorum salutem sacris cœcionibus promoveri non vales, crebrò pro illis

DEVM

DEVM precare, & sanguinis loco, quem Dilecti tui amore ardes profundere, coram illo coreffunde; obtestans, ut illud Filij sui honori totum impendat, eorumque mentes illustret, qui ipsum non noverunt, & propterea non reverentur & amant, sicut oportet.

Ad alterum jam epistolæ tuæ caput progredior. Utinam illa, quæ solatia, divinalque misericordias appellas, talia re vera sint. Tuis certe meritis ea nequaquam debentur, idque si minus agnoscas, non DEI favores, sed castigationes esse existima. Credo equidem solatia illa divinis favoribus annumerari posse, cum vilitatis tuæ optimè sis conscia, & agnoscas bona omnia, quæ habes, à DEI liberalitate gratuito tibi esse concessa; & hæc solatia eò solum tibi concedi, ut inde evadas DEO acceptior. Nolim tamen te multam angere ac perturbare,

bari, indagando utrum à divino spiritu, vel ab alio proficiscantur, Eò potius curam intende, ut sancta, ac ferventia, Dei voluntatem exactissimè adimplendi, desideria gratanter acceptes, & quidquid ei placitum esse cognoveris, opere exequaris. Nam si rerum tibi oblatarum species & imagines, è quibus oriuntur hæc tua desideria, promanant à DEO, implebuntur eodem iuvante; sin ab infero ludione procedunt, ipse caput suum franget cum illis; & cùm viderit, se ludificatione suâ boni operis ansam dedisse, deinceps non audebit se erigere, technasque jam semel elusas denuo necere, Denique sui contemptor non potest facile decipi; & qui DEVM sincerè diligit, mala omnia in bona convertit. Quòd si tibi subrepat aliqua mentis elatio; deprime illam timore, ne hæc solatia in temporaneum bonorum

bonorum operum præmium tibi
dentur, quo illos in terra remunera-
ri DEVS consuevit, quibus, ut-
pote in gratia sua non persevera-
turis, nulla in cœlo parata est mer-
ces. Sed cùm te deiciet peccato-
rum tuorum memoria, ab ejusmo-
di consideratione mentem avoca,
animùmque erige, confidens in
infinita DEI misericordia, qui fide-
lem sibi operam præstantibus non
sub finem vitæ solùm, sed etiam
quotidie interiorum stipendia nu-
merat consolationum. His instru-
ta solidis firmamentis, impensius
obsequijs DEI, te consecra: nam
cui plus datur, plus etiam require-
tur ab eo. Nolo quidquam, quod
statûs, conditionisq; tuæ est, omit-
tas; neque tamen etiam debitam
profectûs tui curam negliges. Si
homini mortali es desponsata, me-
mento alterum tibi sponsum im-
mortalem esse in cœlo; & quem-

admodum mariti, domusq; sedula
tibi incumbit cura, ita longè magis
te cœlesti Sponso obstrictam me-
mineris, ut tuæ conscientiæ, illius-
que obsequijs attentissimè invigi-
les. Atque hac ratione utriusque
debito satisfacies, uniusque perso-
lutio ad solutionem alterius pluri-
mum conducet; donec divinus
Sponsus, quando ipsi visum fuerit,
te in thalamum beatæ quietis in-
troducatur. De his, quæ porrò tibi
evenient, poteris me certiores
facere; nec tamen ad singula me
responsurum promitto; sed tan-
tùm, ubi expedire censuero, De
his ipsis autem poteris cum con-
scientiæ tuæ arbitro colloqui. De
præteritis non arbitror necessariū
conferre. **DEVS** Dominus noster
copiosis gratiæ donis te cumulet.

Tuis precibus me unicè com-
mendo. Salmanticæ, 14.

Junij Annoi 598.

EPI-

EPISTOLA IX.

AD P. RODERICVM DE
CABREDO.

HORTATUR AD FIDV-
CIAM IN DEO.

Pax Christi.

Patienter ferendum est, quòd
Reverentia Vestra non potue-
rit venire Salmanticam. Grates
Deo persolvo, qui omnia ad suam
majorem gloriam, nostramque
salutem disponit; ac paternam
suam Providentiam non in magna-
rum solùm, sed & exiguarum rerù
dispositione manifestat. Maximo
solatio est, quòd DEVS exactam
ad eò rerum omnium, ad nos per-
tinentium, curam gerat, & pro suo
in Reverentiam Vestram amore
illi Pervanam hanc expeditionem,
curamque illius Provinciæ susci-
piendam ordinârit, designetque in
dies singulos vias, quas terra, ma-

FF 5 ríque

rique Reverentia Vestra obit, ac deinceps est obitura. Pericula itineris maritimi varia, non casu, aut fortuito evenient; quæcunque enim accident à DEI omnia optimè scientis, & pro suo in nos amore in nostrum emolumentum convertentis, nutu dependent.

Hâc ergo continuâ divinæ providentiæ consideratione, mi Pater Provincialis, muniri me velim, ut nec in sinistris successibus animum abijciam, nec in prosperis debita gratitudinis obliviscar. Verùm ego intra cancellos, & in umbrâ hæc loquor; sed Reverentia Vestra prodit in campum, & apertum certamen. In mari discet orare & sperare; discet altè sentire de mirabilibus DEI, quæ experietur in alto: eruntque hæc omnino necessaria; quia ex Oceano, vel mari Pacifico deveniet in aliud, quod non carebit tempestatibus & alijs molestijs;

ubi,

ubi, ne deficiat, unice necessarium
erit nôsse orare, & sperare in ma-
gno DEO, qui verbo, & hoc, & illud
mare, quantumvis tempestuosum
sedare potest, & Reverentiam Ve-
stram infestis utriusque periculis
liberare. Equidem Reverentiæ Ve-
stræ, pro mutuo inter nos amore,
offero mea Sacrificia & preces.
Negotium Domini Joannis transi-
gam, ut Reverentia Vestra jubeat,
tanquam rem fratris mei gererem.
DEUS Reverentiam Vestram sal-
vam, & incolumem, ad securum &
opratum portum deducat. Servi
obsecro sui in sacratissimis Sacri-
ficijs, ardentibusque ad DEVM pre-
cibus, assiduè sit memor. Sal-

manticæ 6 Julij An-
no 1598.

EPISTO.

EPISTOLA X.

AD FRANCISCAM
DE LVNA.

TEMPORE PESTIS NON
TEPIDE VIVENDVM.

Mensis & amplius abijt, ex quo Salmanticam discessi, eo animo, ut ingressum à Gubernatore in illam urbem exorarem; sed factus cautior eo, quod mihi Palentiæ, alijs autem Patribus apud alios Præfectos contigit, jussu Patris Provincialis Villagarcie subsisto, dum mitius contagij malum ulteriorem mihi viam aperiat. Gratia ago cœli Domino pro ea, quam mihi indulget, laborum vacatione: si tamen fateri velim, quod sentio, non delector quiete, quæ laboris nihil admistum habet; vereor enim, ne Deus eam mihi largiendo, tepiditatem meam tacite redarguat, eo præsertim tempore, ubi alij Societatis Patres vitam suam

suam
peste
cipien
defes
mors
tur, t
vitam
enim
mori
chari
nem
tibi c
De v
niam
te fre

2.2.

suam mortis discrimini obijciunt,
peste infectorum confessiones ex-
cipiendo, eosque ad salutis iter in-
defessè communiendo. Et quia,
mors tantâ ubiq; violentia grassa-
tur, tempus neutiquam permittit,
vitam in tepore traducere; malum
enim est eo in statu vivere, in quo
mori non velles. Resume, per DEI
charitatem te obsecro, distributio-
nem quinque illarum rerum, quas
tibi coram reliqui, & mei in tuis ad
DEVM precibus crebram memo-
riam facito, quod ipsum ego pro
te frequenter præsto. Villagarcia

22. Augusti 1599. quo tempo-
re contagio Villagarciam
nondum inva-
serat.

EPISTO.

EPISTOLA XI.

AD P. MARTINUM LE-
VALLEIOHORTATUR AD ACCE-
PTANDVM PROCVRATO-
RIS OFFICIVM.*Pax Christi.*

Felix, faustaque sit recens col-
lata Sacerdotij dignitas. Vita-
tus coelestis panis ac vini, quibus
se quotidie reficit, robur Reveren-
tię Vestre addet ad integrę imple-
ndum Procuratoris officium, iteroq;
quantumvis difficile, haud magno
labore conficiendum. Egi quod
meorum erat partium apud P. Pro-
vincialem, credo & Reverentiam
Vestram suis non defuisse. Si igitur
P. Provincialis his omnibus insu-
per habitis ita de Reverentia Ve-
stra constituit, forti animo eruci-
humeros, mi Pater, subiciat, eam-
que ferat, usque dum sub illa cadat,
& mo-

LE.
CCE.
TO.
ens col.
as: Vir.
quibus
everen-
plen-
a, itérq;
magno
i quod
P. Pro.
entiam
Si igitur
s infu-
tia Ve-
o eruci
t, eám-
a cadat,
& mo-
& moriatur; JESVM ducem suum
sequendo. Illud sibi certò persua-
deat, etsi desolationes, distractio-
nes & siccitates, & alia pati oporteat
in eo munere, tamen ea omnia nihil
obstare spiritui: quia DEVS novit
obediētibus per opus, quod agunt
ex obedientia, idem largiri, quod
per meditationem & orationem
affecuti fuissent. Quod ubi
probaverit aliquandiu, ac ne tum
quidem oneri huic parem se vide-
rit, licebit necessitatem suam pro-
ponere P. Rectori; qui verè, uti &
P. Provincialis, paternum animum
gerit, atque ad suos juvandos, sub-
levandósque promptissimum. Ea
tamen probatio non obiter facien-
da, sed omni studio, & conatu, satis
ut fiat obedientiæ DEVS Reveren-
tiam Vestram servet. Villa-
garcia 29. Septembr.

Anno 1599.

EPISTO-

EPISTOLA XII.

AD DOMINAM FRANCISCAM
DE LVNA.

HORTATUR EAM, NE DIF-
FERAT AGERE, QVOD
POTEST.

Gratias Domino nostro, quòd
eam commodiori jam vale-
tudine uti velit. Sic enim cessat
causa me transferendi Salmanti-
cam, nisi fortè meus hinc discessus
jam alioqui decretus sit. Suavissi-
mum mihi certè foret, officia mu-
tare cum P. Ferrerio, modò à Re-
ctoris munere, quocunque rati-
dem in loco obeundo, absolveret.
Sed divina voluntas fiat in omni-
bus, quòd precibus meis unice
contendo. P. Provincialis, à quo
pendent omnia, jam est in itinere,
ac paulò pòst nobiscum erit. No-
lim autem, ut inter spes meliorum
temporum & occasionum, vitæ
nobis

nobis transigatur; abrumpat potius inertes moras, & quoad pervires licet, jam nunc aggrediatur; & ut plus possit quotidie, reperitis se ipsam stimulis excitare non desistat. Neque enim dubitandum, plus eam posse, quàm sibi persuadeat. Qui valetudinarij sibi videntur, ac timidis melancholiæ humoribus subjecti sunt, usque eò imaginariâ suâ ægritudine opprimuntur, ut nunquam se ad ardua erigant, nullâsq; prorsus vires habere se credant ad ea, quæ displicent; satis tamen robusti ad omnia, quæ placent. Esurialibus his ferijs, ut eam à jejunâdi obligatione immunem volo, ita temperatiæ studium commendo. Quod si tamen à gula fortè vinceretur, à se ipsa poenam exigat, oscula aliquot terræ imprimendo, aut passis brachijs orationem Dominicam aliquoties repetendo. Diem nullam præterlabi
Gc sinat,

finat, quo non aliquid ex pio libello, & si placuerit, etiam meo, delibet; globulos precatorios, ac Litanias Sanctorum percurrat. Animæ suæ moderatoribus exactissimam præstet obedientiam: quod ni fiat, & illorum labor in irritum cadit, & ipsa nullos in virtute progressus facit. Commendet me Domino, à quo peto, ut ipsam seruet, & sanctissimo suo amore accendat.

Vallisoleti 7. Martij Anno 1601.

EPISTOLA XIII.

AD P. RODERICUM
DE CABREDO

SOLATUR EUM IN MO-

LESTIIS REGIMINIS.

Pax Christi.

Iucundum mihi est, Reverentiæ
Vestræ manum, quamvis in
aliena Epistola intueri; cuius pau-
ci versus non modicè juvabunt
bonum hunc Patrem, ad quem
lite-

literas cum proficuis, si ea acceptare velit, consilijs misit. Gaudebo si ea in animum admiserit, quæ Reverentia Vestra suggerit, utique percommoda. Novi enim Reverentiam Vestram magnam sibi in dirigendis id genus hominibus experientiam comparasse, utpote, qui tot annis superioris munus in Societate gesserit, tantoque animarum, DEO adducendarum, zelo semper flagaverit. Præsertim cum nullum sciam officium, quod ad elaborandum cor crebris adversorum casuum ictibus, majorem afferat opportunitatem.

Gratias habeo DEO, quòd melius morbis exercere dignetur, qui mihi dant immunitatem à gubernandi muneribus, in quibus una die plures mortificationis causas, & occasiones habui, quàm nunc in morbis integer mihi mensis supeditet. Magna est virtus, quam

GG z alio-

aliorum gubernatio parat, praesertim si in quosdam difficilioris naturae contingat incidere, qui augent onus, quod obsequentes & morigeri allevant. Sed meminerit Reverentia Vestra illius, quod S. Bernardus Abbati cuidam, de similibus ad se querenti, dixit: *Quantum gravaris, tantum lucraris.* Nunc quidem P. suavissime, cum lachrymis seminandum: succedet postea tempus, in quo licebit metere cum exultatione. Nec dubito, quin si in Beatos invidia caderet, olim obliquo oculo in caelo Reverentiam Vestram intuerer, & copiosum molestiarum semen hic jactum, ut illic in multam animarum, Reverentiam Vestram suo in coeleste horreum ingressu stipantium, messem exeresceret. Jam verò & gaudij, & piæ cuiusdam invidiæ sensu moveor, dum ea perpendo, & Reverentia Vestra hæcenus præstitit,

ac præstare etiamnum perseverat.
Rogo proinde benignissimum,
DEVM, ut Rev: Vestram inco-
lumem suo in obsequio, ad extre-
mum usque vitæ spiritum conser-
vet, tantòque amoris, ac divini zeli
æstu succendat, ut nunquam dum,
spirat, satur, plus semper in amore
ac sanctimonix studio promovere
contendat; plures DEO animas
adjungendo, impleat cælum gloriâ
DEI sui, ac Servatoris Christi Do-
mini nostri: qui ut Reverentiam,
Vestram sospitet, etiam atq; etiam
rogo, precórque demissè, ut idem,
ipsa in sanctis suis sacrificijs pro me
faciat. De rebus, quæ apud nos ge-
runtur, edocebunt ij, qui hinc à
nobis discedunt. Vallisoleti

10. Decembr. 1608.

SSO

SSO SSO SSO

GC 3 EPI.

EPISTOLA XIV.

AD EVNDEM.

COMMENDAT HU-
MILITATEM.

Duas à Reverentia Vestra accepi, & ne animi demissionem, quæ in illis elucet, laudem, illud dissimulare non possum; erudiri scilicet me à Reverentia Vestra in virtutis huius exercitio, dum illa tantâ modestiâ in eadem instruit à me desiderat. Neque refugiam ab eo doceri, quem tanta sui cognitione donatum intelligo; cum ego me ipsum vix in superficie nôsse didicerim. Illud etiam Reverentiæ Vestræ familiare animadverto, quod ijs omnibus, qui propriæ student abjectioni, antiquissimum est, de se humilia, de alijs non nisi sublimia sentire. Sed ut ut sit, mi Pater, ego in hac vita, calamitatibus plenissima, brevius, expedi-

tiuf.

V. tiusque instituendæ in cœlum viæ
compendium non invenio, quàm
H U. id, quod ab animi demissione no-
bis præsternitur, omnibus omnino
emerendum; majoribus præser-
tim, quos ità divinus spiritus affa-
tur: *Quanto magnus es, humilia te in
omnibus, & coram DEO invenies gra-
tiam.*

O si DEVS oculos animi nostri
radijs suis collustret, palàmque no-
bis faciat, quantæque sit sublimi-
tatis, invenire gratiam in oculis
DEI, ac in penitioem ipsius fami-
liaritatem admitti! Novimus bene,
Reveren- quanti in nostra Hispania dux ali-
quis faciat, obtinere gratiam Re-
adverto, gis, aut ab eadem excidere. Et quid
propria stu- rogo deesse potest illi, qui Regis
simum. cœli gratiam habet? Quod si quis
non nisi ex æquo felicitatem hanc æstimare
ut sit, mi- nôrit, quo major, eo humilior erit:
amitati- quia quanto humilior, tanto ipsi
expedi- gratior, & familiarior fiet. Est hoc,
titus.

mi Pater, argumentum ejusmodi, quod propriam nobis demissionē abunde persuadeat. Sed ex hoc ipso in superbiæ meæ notitiam devenio, quòd videam conquirendas mihi causas, quæ me nihili mei admoneant; cùm tamen me effe- rendi nullam, deprimendi verò in abyssū infirmitatis propriæ, quàm plurimas habeam. Cæterùm si de præcellentia superbia demissioque certarent, & æquo rationis judicio lis decideretur, nemo sanè superbiæ suffragaretur: at verò, ubi sini- stri affectus in consilium admittuntur, causâ cadit humilitas; cor- rumpente scilicet æmulâ, varijs artibus, arbitrorum judicia. Deus ab hac peste nos liberet, ac profun- dam contrariæ virtutis in nobis radicem figat: à qua vera sapientia progerminat, quæ nos ad Visitatio- nis, Provincialis, Rectorisque offi- cia quàm aptissimos reddit. Cùm enim

enim

enim DEI sit, idoneos nos ad id genus munia efficere, non est quod elatus animus de sapientia sibi ad futura præsumat: neque enim, qui sibi fidit, eâ dignus habetur, sed qui DEO; in cuius gloriam refert, quod ab eo gratis accepit.

2. Ego, Pater, binas in corde meo cellas oprabam construere, in quibus delitescam, neque unquam ad exteriora progrediar. Unam DEI gloria, divinæ alteram voluntati consecratam: hîc cibum, potum, somnum capiam; hîc vigilijs, precibus, Sacrificijs vacabo; hîc agam cum proximis, hîc meis fungar officijs: nusquam gloriam meam, aut voluntatem quærendo, sed abnegando, imò & perimendo, ac suffocando; ut solam majorem DEI gloriam in omnibus cõfiter, suavissimæque illius voluntati, semper implendæ studeam eo fervore, quo à Beatis in cœlo mentibus

ribus adimpletur. Quòd si & Reverentia Vestra in bina hæc animi latibula se se demiserit, poterit inoffenso pede omnem Mexici, Peruviamque tractum, & quidquid; inaccessi India, aut recens inventus orbis habet, percurrere, incredibili ubique cum fructu animarum. Non terrebunt onera officiorum, non pericula, casus adversi, mors, vana denique demonis, ministrorumque ejus machinamenta. Si enim in binis istis recessibus confidebit, DEVM secum habebit assiduam; qui copiosis gratiæ suæ fluentis animum identidem irrigabit, donec tandem eum, miseræ huic vitæ creptum, secum evehat in gloriam.

3. Interponat pro me apud DEVM Reverentia Vestra sanctissima sua Sacrificia ac preces, ut geminas hæc cellas in me ædificare dignetur, ne in mera abeam verba.

De

De Reverentia Vestra certum habeo, dicere eam non ex vano posse: *Introduxit me Rex in cellaria sua.* Eos verò, qui intus jam commorantur, pro ijs, qui etiamnum foris oberant, apud DEVM instare æquum, est, ut & illis accessus pateat. Si ad me litteras proximè dare placuerit, certio rem me faciat de ijs, quæ in medijs maris periculis, cœlesti magisterio edoctus est, ut & ego aliquem indè fructum hauriam. De me certò sibi persuadeat, nihil præter verba me afferre. Quam in rem cuperem, ut intima cordis mei penitus introspicere illi liceret; videret sanè quantum hæc scribendo erubescam. Atque utinam omnis ruboris eiusmodi causa, abesset, nec ego verba darè solùm, sed opera. DEVS medeatur huic malo. Eundem precor ut Reverentiam Vestram mihi, aliisque quàm diutis.

diutissimè seruet incolumem. Val.
lisoleti 18. Octob. Anno 1610.

EPISTOLA XV.

AD PETRVM DE FIGVEROA
SOCIETATIS IESV.

DE TOLERANDO MAIO-
RVM TALENTORVM DE-
FECTV.

Pax Christi.

IN promptu est responsio ad ea,
charissime frater, quæ à me
scire desiderat; si animum ad ea
reflectam præcepta, quæ Servator
nobis prælegit in præsepio. Nam
in præsentia tantæ abjectionis, cor-
ruunt omnes rationes vanitate
subnixæ. Si solis Philosophis, ac
Theologis, ad imitationem Chri-
sti, perfectionem Christianam,
culmina sanctitatis, ac sublimiores
in cœlo sedes accessus pateret, ef-
set sanè commiseratione dignum,
videre

videre quosdam ingenij, naturæq;
 dotibus destitutos, quibus ad hu-
 jusmodi scientias opus est. Sed al-
 tiora sunt providentiæ divinæ con-
 silia; quæ multis, sibi charissimis,
 ejusmodi dona negavit, ne perpe-
 ram ijs utendo, sibi ipsis ad Christi
 imitationem, virtutisque, ac gloriæ
 divinæ augmentum impedimento
 essent: non paucis quippe nimia
 scientia exitio fuit; quia superbiæ
 irritamentum. Quem igitur DEVS
 sibi in Societate Filij sui adjunxit,
 ingenij tamen acie ad quasdam
 scientias requisitâ non instruxit,
 is certò sibi persuadeat, non exigi
 à se, ut in earum studio, DEO, ad
 promovendam ejus gloriam, ser-
 viat. Quare, mi Figueroa, si & his
 operam ab ipso dari voluisset, non
 denegasset sanè necessaria auxilia,
 quem ad humaniorem litteratu-
 ram ita probè instruxit. Credat
 igitur, melius fuisse carere illis, quæ
 dene-

m. Val.
 610.
 V.
 VEROA
 V.
 MAIO.
 DE-
 o ad ea,
 e à me
 n ad ea
 ervator
 . Nam
 nis, cot-
 nitate
 ohis, at
 n Chri-
 anam,
 imiores
 eret, et
 lignum
 videre

denegavit; ut his, quæ dedit, in gloriam & obsequia DEI utatur alacrius.

Ego nullum hîc solatium invenio, nisi in suavissima Patris mei cœlestis providentia, cuius voluntatem clarissimè agnosco in ijs omnibus, quæ mihi absque mea culpa denegavit. Quamcunque tandem in partem se se converterit, nunquam in hac vita animi pacem, solamen, gaudium, virtutem, aut verum honorem assequetur, nisi divinæ voluntati se accommodet, & ab ejusdem sacratissimo arbitrio totus dependeat. Atque hinc clypeum mutuare poterit, quo se adversus pravas suggestiones, & insurgentia undequaque pericula protegat; hinc in tristitia solamen, hinc donum perseverantiæ, & ad extremum gloriæ coronam sibi comparabit. Meminerit adpromissæ DEO obedi-

dien-

dientia, utque hæc vita ad divinum placitum, per suos ministros declaratum, exigatur, curet; nec ex indulgentia secum, sed ex regularum potius, ab ipso DEO præscriptarum, tenore agi postulet. Quod enim per vim, aut indulgentiam extorquetur, solidum animo solatium afferre non potest; multoque minus stabilem inducere securitatem. Et quoniam Societatis leges exigunt, ut tempus in ijs sinè fructu non absumatur, ad quæ per ingenij tarditatem pertingere non licet, sed ad alia potius studium transferatur; quidquid hac in parte moderatores illi indulserint, regulis erit adversum; idque ob infirmum subditi animum, plus hominum dicta & existimationem, quam judicaturi olim DEI sententiam, reformidantis. His abunde expensis, illud sub extremum admonéo, ut
certo

certò secum statuat, DEI voluntatem magis per Superiores, quàm per quoscunque consiliarios manifestari. Quare poterit P. Provinciali exponere ea omnia, quæ in corde suo geri animadvertit, sincerè ab eodem postulando, ut pro suo ipse arbitrio singula disponat, nihil humanis rationibus tribuendo; sed quæ ad majorem DEI gloriam, Societatis emolumentum, animæque suæ salutem facere videbuntur, audacter statuendo. Tum quæcumque is in partem sententiam flexerit, eò & charitas tua toto obsequiosæ voluntatis pondere se se inclinat. Aderit tam prompto famulo suo DEVS, & pacem dabit, in qua plenissimè acquiescat. Amen. Vallisoleti 2. Decembris Anno 1612.

Figueras hic, Ludovici consilium secutus, eximiam postmodum in humanioribus laudem sibi peperit, quibus

bus etiam ipse totam vitam addixit:
ac post magna tolerantia, virtutisque
exempla edita, in Burgensi Collegio
felicem mortem oppetijt, cujus stu-
dij per multos annos fuerat Præfe-
ctus.

EPISTOLA XVI.

AD P. FRANCISCVM
MARTINEZ.

QUID ANXIIS AC PERVER-
SIS COGITATIONIBVS
afflicto consulendum
sit.

Pax Christi.

DEVS omnium bonorum fons
æternis bonis Reverentiæ Ve-
stræ charitatem compenset, quâ
librum in Galliam misit; ego etiam
id, quod literis suis significavit,
quamprimum hominem, qui fe-
rat, idoneum nactus fuero, diligen-
tissimè transmittam.

Afflictam illam animam, de

HH qua

qua scribit Reverentia Vestra Christo Domino nostro in quotidiano Missæ Sacrificio, quàm possum maximè, commendare studeo: hic enim est locus, ubi eò majore cum fiducia petimus, quò faciliùs ea impetrari speramus, quæ Christus Dominus noster in hac sui oblatione pro nobis exorat. Quod verò ad curam ejus morbi attinet, ægram illam, quantum ex Reverentiæ Vestræ narratione cognovi, ex eo infirmorum genere esse existimo, qui, dum avidius morbi curationem urgent, desiderio suo tardiùs se per sanari sentiunt: nam superfluis curis & anxietatibus mali vim non tollunt, sed potiùs augent, ut tanto difficilior deinde sit eorum curatio. Quare si placere Deo desiderat, uti eam desiderare existimo, ac divinam ejus voluntatem fideliter exequi, certissimò secum statuatur

sup

ii

hanc

hanc DEI voluntatem esse, ut & crucem hanc fortiter amplectatur, & divino ejus beneplacito ad extremum vitæ halitum constanter se conformet. Deinde certò confidat, se non minùs hac ratione pugnando divinæ Majestati placere, quàm apud eandem promereri: neque commissarum olim noxarum, aut superbix pœnam esse arbitretur hæc certamina, sed certa contra superbiam ac noxas remedia, in quas forsan incidet, si ea, quam optat, pace frueretur. Sic animata in benigni Numinis manus, ac paternæ providentiæ sinum se confidenter projiciat, ità secum ratiocinando; vel expedit me habere pacem, vel non expedit; si non expedit, eam cur petam? Si expedit, eam procul dubio optimus DEVS largietur, qui & benefacere amat, & beneficijs nunquam destituit eos,

HH 2 qui

qui Paternæ ejus providentiæ se commiserunt. Tum inter ceteras preces, has crebrò interdiu repetat: *Domine mi, fiat in me, per me, de me, & de omnibus rebus meis, tua sanctissima, & dulcissima voluntas, ab hac hora semper, & per totam aternitatem. Amen.*

Quòd si senserit vehementiorem cogitationum insultum, quibus eam Reverentia Vestra novit vexari, non passis, ut ajunt, brachijs eas arripiat, sed ab se rejiciat, repetendo prædictam orationem ac resignationem: vel, si fortè longior videatur, illam ex Oratione Dominica accipiat: *Fiat voluntas tua, sicut in cælo, & in terra:* præterea crebrò recordetur sanctæ Catharinæ Senensis, quæ, cùm in simili cogitationum confictu se relictam esse à Domino cogitaret, falli se vehementer

depre-

deprehendit, dicente ipsi Domino:
Filia, tecum eram: alioqui tu in
illa consensisses, à quibus tanto-
pere abhorres. Atque in huius-
modi casibus plus generosa in
DEVM fiducia, quàm animi an-
xietas ac perturbatio meretur: nã
licet propriæ infirmitatis consci-
entia plurimùm deprimat, con-
cepta tamen de misericordiâ Nu-
minis confidentia magis erigere
dejectum animum solet. Deinde
illud diligenter cavendum ei, qui
hujus animæ curam gerit, ne illa
ciborum somniquè nimia subtra-
ctatione ac scrupulis, & quæ indè
multùm augetur, melancholiâ in-
firmum aliàs corpusculum magis
conficiat: quin expedierit aliquan-
do adigere ad assumendam aliquam
corporis relaxationem, quæ men-
tem tantisper à molestis cogita-
tionibus avocet. Juverit quoque,
si præter ordinem ad sacram Syn-

axin accedendi quandoque potestas fiat; indè enim, cùm anima se meliùs disponat, accessura videlicet ad præsens ejus mali, quo premitur, remedium, peculiare, miseræ suæ solamen sentit: deinde crescit fiducia erga illum, à quo dirigitur, utpote, qui sic miserè afflictam non aspernetur, sed potius incitare studeat. Profectò si crederet, DEO se placere in eo, quod patitur, nec doleret, nec eas, quibus premitur, anxietates sentiret. DEVS Dominus poster, illam adjuvare dignetur, & Reverentiam Vestram conservare incolumem. Et quoniam id in me libens suscipio, ut afflictam illam DEO commendem, gratum mihi fecerit Reverentia Vestra, si eidem dixerit, sufficiens mihi pretium repensum iri, si illa vicissim id mihi præstiterit. Vallisoleti 2. Junij Anno 1617.

EPISTO-

EPISTOLA XVII.

AD EUNDEM.

SPIRITU BLASPHEMIÆ
TENTATO QUID SV-
DENDVM.

Pax Christi.

Valde indignatur diabolus⁹
Religiøsæ illi animæ, quòd
memoriam DEI in se conservet:
quãdoquidem eam deturbare co-
natur, multitudinem blasphemia-
rum ac tentationum horribilium
ingerens: quo enim odio ipse in
DEVM flagrat, eo etiam alios er-
ga illum affici vellet: hinc cùm
aliquem eximio DEVM amandi
desiderio teneri conspiciatur, suos
quamprimum dolos expedit, te-
nebras offundit, varias easque
terribiles illi imagines repræsenti-
tat; quia plus non potest. Verùm
hæc sola causa, quòd malo spiri-

HN 4 tui

tui doleat suos conatus frustrari, sufficiens est, ut suggestiones eius non curet, sed perinde, ac si nihil earum imaginationum adesset, pergat in opere quod habet præ manibus, vel Symbolum Apostolorum, Orationem Dominicam, aut aliquid simile recitet. In animum revocet dictum illud sanctæ Theresæ de JESU; omnes has turbas tantum per suburbium animæ nostræ transire, ad ipsa Spiritûs penetralia non pervenire; hæere in limine aut atrio, non tamen aditum habere ad aulam, intimumque conclave, ubi conjunctus DEO suo spiritus habitat; & licet excitare tumultus possint, inferre tamen damnum non posse; quin ex eo, quod amore DEI fortiter toleratur, bonum profectus proprii magis promoveri.

Si Tyrannus, aut crudelis Hæreticus pro eo odio, quo in Christum

stum Servatorem nostrum fertur,
blasphemias adversus DEVM, atque
Unigenitum ejus Christum Do-
minum nostrum voces proferre
ei suaderet, omne id, quod san-
cta Fides nostra docet, meram
imposturam esse dictitans; ne illa,
si fortiter ei resisteret, minasque
& consilium rideret, copiosum
Fidei suæ præmium mereretur;
atque hoc honore aliquod Chri-
sto Domino nostro gloriæ incre-
mentum afferret, qui utique
novit illum liberaliter remunera-
ri. Idem profectò per imaginatio-
nem molitur Dæmon: quare si hæc
Religiosa eum contemnat, & con-
stans adversus eundem stet, ma-
gno utique DEVM ac Servatorem
nostrum, ejusque sanctissimam
Fidem honore afficit: unde in ea
perseverans insigne tandem præ-
mium consequetur. DEVS illi, ac
omnibus nobis perseverantiam,
HH 5 largia-

largiatur. Si minus appositè ad
 consulentis necessitatem locutus
 sum, moneat eam Reverentia
 Vestra, rarò Medicum tam felicem
 esse, ut ad absentis infirmi affe-
 ctum satis aptum remedium præ-
 scribat. Dominus noster, qui est
 ubique præsens, defectum meum
 supplere, & Reverentiam Vestram
 custodire velit. Vallisoleti 27. Junij
 Anno. 1617.

EPISTOLA XVIII.

E I D E M.

QVID CONSVLENDVM
 SCRVPVLOSO.

Pax Christi.

P Erfert vitam P. Balthasaris
 Dominus Luisius de Oscariz:
 Feci quod potui, non potui quod
 volui. Videtur is mihi talem vitæ
 consortem invenisse, qualem ex-
 optare debuerat: nec dum tamen
 abjecit scrupulum de voto, quo
 se

se Religioso statui, ut ait, in morbo devovit; licet eorum, quibus conscientiam suam credit, auctoritate liber ab hac sollicitudine esse iustus sit, eò quòd votum non esset, quo semet obligasse arbitratur. Et sanè, quantum ego quidem novi, non expedit ipsum Religionem ingredi, etsi certus esset, se voto esse obstrictum: quanto igitur magis, cum de voto ita sit dubius, ut neutiquam se possit resolvere. Amore Christi rogo Reverentiam Vestram, ne permittat ipsum repetere confessiones præteritas, sed confiteri singulis hebdomadis, & alternis sacro Pane se reficere; vel sæpius, si ita videbitur. Finita confessione si redierit, nequaquam audiendus, sed ad sacram Synaxin sumendam urgendus est: certum enim mihi est, cum nulli eorum assentiri, quæ dicitur. Non abiciat animum, nec

nec à præscripto sibi ordine discedat, quia non est exiguus fructus ità occupari: nam si à labore non cesset, sed in eo perseveret, certum tandem à DEO auxilium sentiet: quia hi tales dum pugnant, cadunt, resurgunt, tandem à divina misericordia ad bonum salutis suæ portum perducuntur.

Patri Rectori me intimè commendet Reverentia Vestra, tum etiam P. Pimentel, & P. Vasquez. Dominus noster in omnes copiosum suum spiritum effundat, & Reverentiam Vestram servet.

Valilfoleti 22. Julij

Anno 1617.

EPISTO.

EPISTOLA XIX.

AD MARIAM LOPEZ, QUÆ
CVM SANCTITATIS
fama obiit.

IN QUONAM SUUM IN
SPIRITV PROPECTVM
CONSTITVERE DE-
BEAT.

Dominus noster sui amorem
sanctum, purum, fortem,
& ad mortem usque constantem,
tibi largiatur. Ex literis tuis vi-
deo, quòd hactenus procedas,
sicut ad majorem tuum profectū
optabam: quem constituas velim
tam in agendo summa cum cura,
ea, quæ Christus Dominus noster
in Lege sua & Scripturis præcipit;
quàm in patiendo adversa quæ-
cunque forti, & conformato cum
divina voluntate animo, dum-
modo sine propria culpa eveni-
ant. Si Parochus sacræ Eychari-
stie

stitæ sumendæ facultatem neget, sicut
 suffer cum silentio: si intra heb-
 domadem audiendi Sacrum non
 sit occasio, æquo animo feras, &
 magno desiderio sacri Ferculi particeps
 fieri studeas, ac diviño Sa-
 crificio mente intersis. Si idem
 jufferit, ne loquaris cum suis Pa-
 tricianis, ei in silentio pare, &
 quia sæpe locuta es cum ejus an-
 cellis, nunc sapius divinitim col-
 loquium expete, ac precibus Deo
 commenda salutem hominum,
 necessitates Ecclesiæ, & ut impe-
 diantur tot sceleta, quæ in divi-
 nam Majestatem committuntur.
 Hic zelus viscera moveat, hic a-
 nimum in gemitus, & ardentibus
 ad DEVM preces compellat, ut
 divina Bonitas Concionatoribus
 & Confessarijs, in animarum cura
 ram intentis, vires, & gratiam da-
 re dignetur. Tu verò te intra ter-
 minos tuos contine; quia concio-
 nandi

nan
 misi
 pem
 poro
 bus
 divi
 beno
 ut si
 inno
 C
 Sacc
 dien
 pon
 fessa
 & c
 conf
 non
 ac d
 frequ
 P.
 time
 quoc
 preh
 tradi

nandi munus tibi DEVS non com-
misi. Si quis igitur afflictus o-
pem & consilium petat, præbe, si
potes: ab ijs autem abstine, qui-
bus hæcenus assueveras. Nam si
divinæ sapientiæ aliud placuerit,
bene noverit res ità disponere,
ut suum hæc in re beneplacitum
innotescat.

Circa promissam huic vel alteri
Sacerdoti, præsertim absenti, obe-
dientiam, non habeo, quod re-
ponam; nisi quod DEO & Con-
fessario præsentem obediendum sit,
& cum eo animæ suæ rationes
conferendæ. Mane Astorgi, cùm
non procul habeas virum sanctum
ac doctum, quem consilij causâ
frequenter accedas & audias.

P. Prior, qui dixit se multùm
timere de tuo agendi modo, &
quòd, si quid dignum in te de-
prehenderit, te sacro officio sit
traditurus ad flammam, est, qua-
lem

lem esse oportet, vir magnæ sapientiæ, ac de salute tua multum sollicitus. Quare dicas ei: Pater, si quid in me deprehenderit, quod divinæ Majestati displicet, mone- re velit; abijciam omne malum, & imperfectum, & ipsamet igne divini amoris comburam. Mihi crede, vera animi submissio, ad- versorum tolerantia, & præstita Ministris DEI obedientia, ea sunt, quæ ut latentius, ita securius salu- tis negotium conficiunt.

Hæc verò desideria, & zelum alios docendi, meritò pro suspen- ditis habe; & sic non eris ulli petra scandali. Si videris aliquem indigere auxilio, dicas ei, qui potest ju- vare: vel DEO illum commenda, ut ipse adjuvet. Si quid verò in te remedij esse arbitraris, quo alterius malo mederi possis, fac id cum sub- missione ac debita mederatione animi, atq; in hoc alterius judicio

te
ba
tui
ma
bili
om
Va

CC

L
infi
lava
om
tot
cili
nia
in v
tina

te accommoda. Aliud quod scribam, non habeo, nisi ut in precibus tuis mei sis memor. Hyems hæc malè me tractat, multùmque debilitat: voluntas Domini nostri in omnibus, & per omnia fiat. Amen.
Vallisoleti 11. Januar. An. 1620.

EPISTOLA XX.

P. LVISIO HENRIQUEZ.

CONTRA IMMODERATAS
CORPORIS AFFLICTIONES,
ET SUSPECTAS APPA-
RITIONES.

Pax Christi.

LEgi bene longas Reverentiæ
Vestræ, quantumvis debilis &
infirmus. Ancillæ, cui incumbit
lavare pannos, mundare ac facere
omnia, quæ domi sunt necessaria,
tot & tam rigidæ poenitentia, tot
cilicia setacea & aculeata, tot jeju-
nia in pane & aqua, quies nocturna
in vestibus, trium horarum matu-
tina oratio, tres in hebdomade, vel
Jl quatuor

quatuor Cōmunionēs, &c. eò spē-
ctare videntur, ut vel morbum le-
talem sibi consciscat, vel diuturnū,
quo adigatur ad Nosocomiū. Nec
sanè video, quomodo muneri suo
satisfaciat, nisi sūma cum difficul-
tate, licet præ cōsolationibus eam
non sentiat. Non semper à bono
spiritu est, præsertim in talibus per-
sonis, ille in tantos rigores impul-
sus: sed sæpe mali spiritus fallacia
est, ut fractis viribus hominis sani-
tatem pessundet. Neq; inde securi
esse possumus, quòd multa verè
suggerat; nam inter tot vera una
periculosa falsitas latere potest. Be-
ne faciet Reverentia Vestra ei sua-
dendo, ne hoc cum DEO collo-
quium experat, sed potiùs deprece-
tur. Quòd enim illa dicit, DEVM à se
nonnulla quærere, & ad subeundas
huiusmodi pœnitentias hortari; ac
se quædam vicissim ex DEO scitari,
& singulari solatio ex ejus aspectu
perfundi, videtur & illa, & Reve-
rentia

rentia Vestra pro certo supponere, Dominum nostrum esse, qui ei apparet, & loquitur. Verùm admonenda potius fuit, ut eis alloquijs ac visionibus resisteret, quantum posset; & avocanda ab omnibus, quæ spiritus ille imperat; nec tantæ pœnitentiæ, aliâque impertinentia illi permittenda: si enim Reverentia Vestra illius Spiritûs ductum sequatur, & Reverentia Vestra, & illa regetur ab eo. Quare eam ad suavem, ac facilem vivendi normam reducat: & quia dotem non habet, ut in Religiosum Ordinem possit admitti, profuerit ad magis colligendum animum, Religiosæ, & à probatis moribus commendatæ personæ, operam suam addicere: nam in quibusdam Religiosarum fœminarum cœtibus, ætate proveciores utuntur ancillis, quæ ipsas à molestis occupationibus sublevent. Demum quia P. Rector valde bene judicat de his rebus, ut mihi

Jl 2 constat

constat; expediet ipsum de his certio-
 tiorem facere; qui cum sit ad ma-
 num, poterit illa cum eo agere, ut,
 quod ipse suaserit, exequatur: No-
 lim ego detinere currentem, si à
 DEO impellatur; neque incitare,
 si proprio spiritu agitur, spirituali-
 bus delectatiunculis inescata. DEVS
 det lucem suam, & Reverentiam
 Vestram conservet. Vallisoleti
 17. Febr. Anno 1621.

EPISTOLA XXI.

AD P. LVISIVM DE ROA.

HORTATUR EUM AD
 OBEDIENTIAM.

Pax Christi.

SCire aveo, an Rev: Vestra libe-
 rata sit à febris & periculo: quã-
 vis ob magnam debilitatẽ tardiùs
 cõvalescere poterit. Perplacẽt mi-
 hi bona proposita Rever: Vestræ.
 Exequatur ea cum resolutione, ac
 promptitudine animi, obeundo
 munus, quod ei obedientia impo-
 net,

net, sive docendi, sive aliud agendi, quocunque loco, ac tempore, Superioribus visum fuerit; non agendo *per propositiones* (multa Superioribus proponendo) nisi forsan hoc exigant: & tunc id fiat, sine ulla inordinata affectione, aut in alterutram partem animi propensione. Hoc si faciat, obtinuit desideriorum suorum meram, & cum alias iterum ad arma vocabitur, optimè se Reverentia Vestra contentam sentiet, præsertim si legerit caput 23. Thomæ Kempensis in lib. 3. de quatuor magnam importantibus pacem: *Stude, ait, alterius potius facere voluntatem, quam tuam. Elige semper minus, quam plus habere. Quare semper inferiorem locum, & omnibus subesse. Opta semper, & ora, ut Voluntas DEI integrè in te fiat, &c.* DEVS Reverentiam Vestram servet.

Vallisoleti 30. Aprilis.

Anno 1622.

Jl 3 EPL.

EPISTOLA XXII.

AD D. PETRUM DE REYNOSO.
SOLATUR EUM IN AD-
VERSIS.

NON leuem animo cōsolatio-
nē ex literis tuis accepi, cum
intellexi, sedatas esse tēpestates ac
turbas, quibus jactata fuit fundatio
Gonventūs Recollectarū Palentię,
Verè digitus DEI hic est: Progno-
stica sunt tam persecutiones prete-
ritæ, quàm præsentia bona initia,
magnorum bonorum, quæ Domi-
nus noster ex hoc Coetu colliget, &
incrementorum gloriæ DEI, qui
delicias suas in huiusmodi hortis,
ac velut cęstivis, invenit. Placuit mi-
hi consiliū tuū, citò perficiendi, ut
religiøsæ illæ animæ rāto maturiūs
suis limitibus inclusæ cōtineantur.

Molestiæ tuæ, quibus te premi ais,
magno affecerunt me sensu. Bene-
dictus DEVS, qui te ducere vult per
vias quidem fastidiosas, ipsi tamen
haud

haud invisas: siquidē & Apostolus
per easdē incessit: foris, ait, pugnae,
intus timores. Et Sanctus Sanctorū
se tam in corpore, quā animo ita
ærumnis constrictū vidit, ut excla-
mârit: *salvum me fac, DEVS, quoniā
intraverūt aqua usq; ad animam meā.*
Et in cruce: *DEVS meus, DEVS meus,
ut quid dereliquisti me?* Videris tibi
derelictus, sed Dominus tui nō est
oblitus, utpote, qui in manibus suis
descripsit te: quia Servator ipse in
cruce præsentis habuit tuos labo-
res, eosque æterno Patri obtulit, ut
vires tibi ac robur ad eosdē ferēdos
largiatur. Quare omnes tuas mole-
stias unum in fascem colliga. easq;
Salvatoris nostri ærumnis atq; la-
boribus junctas, DEO representa:
certā spe fretus, non defuturū ejus
auxiliū, donec olim dicere possis:
*Transivimus per ignem & aquam, &
eduxisti nos in refrigerium.*

Non est exiguus defectus, carere ho-
mine, quicum tua communices: sed ab
hominibus derelicto divina gratia non
deest.

304 *Epistola quædam P. Ludovici &c.*
deest. Cave autem valetudinem tuam ne-
gligas, quam salvam esse cum tua, tum
aliorum interest: tuâ quidem, ne labori-
bus succumbas; aliorum verò, ut serven-
tur, ac si quæ oriantur difficultates, com-
ponantur. Ego, si quid hinc præscribere
possem, & ordinare, hoc imprimis ordina-
vero & præscripsero, ut quoad ea, quæ
valetudinem tuam concernunt, obedias
illi Famulæ DEI, quæ domûs tuæ curam
gerit: si enim absit, qui tui curam gerat,
brevi te conficies; & si te non increpet,
parùm proficiet, quisquis te curaverit. Si
quid per literas mecum communicare
velis, respondebo promptissimè. Domi-
nus noster copiosum tibi Spiri-
tum largiatur. Amen.

Omnia ad majorem DEI gloriam.

ERRATA SIC EMENDANDA.

Pag. 92. v. 4. usquã. lege. unquã. ibid. v. 6.
æquè. l. ægrè. p. 159. v. 12. Arde. l. Vre.
P. 165. v. ult. non. l. nostra. P. 171. v. 7. à fine.
quia. l. quin. P. 175. v. 3. à fin. hoc à ei. l. hoc ei
P. 188. v. 5. meliorem. l. meliora. P. 289. v. 8.
à fine, pene. l. pæne. P. 314. v. 4. à f. quod.
l. quo. P. 358. v. 14. verè, l. verò. P. 362.
v. 5. sepelierunt. l. sepelierint. P. 372. v. 3.
anno 1624. l. 1626. P. 390. v. 7. à fin.
orationem. l. rationem. P. 471. v. 12.
quantæque, lege, quantæ,